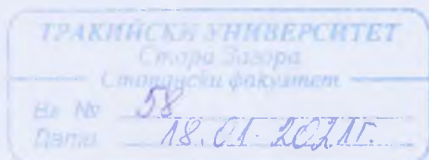

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Теодора Кирякова-Динева,

П.Н. 3.9, ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“, професионално направление 3.8 Икономика, Област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки

на тема „Оценки на възможности за развитие на алтернативни форми на туризъм“

автор: Виолетка Любенова Желева, докторант в редовна форма на обучение в катедра „Регионално развитие“ при Стопански факултет на Тракийски Университет

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Решение на ФС на СФ на Тракийски университет от 20.11.2020 и Заповед на Ректора на ТрУ № 3253 от 07.12.2020

I. Обобщени данни за докторанта и процедурата

Виолетка Желева се е обучавала по докторска програма към катедра „Регионално развитие“, Стопански факултет на Тракийски университет по научна специалност ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ (Селско стопанство), професионално направление 3.8. Икономика, област на висше образование 3. Социални науки съгласно Заповед № 271/23.02.2017г. на Ректора на Тракийски университет. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 2017-2020г. Във връзка с процедурата за публична защита на дисертационен труд с тема „Ефективната интерпретация при устойчиво развитие на туризма“ докторант Желева представя: дисертационен труд, автореферат, автобиография, 4 броя публикации, с което докторантът напълно покрива наукометричните изисквания за придобиване на научната и образователна степен „доктор“ и минимални изисквания, заложиени в ЗРАСРБ, в Правилника на неговото приложение и на ПРАСтУ.

II. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е посветен на възможностите за развитие на алтернативни форми на туризъм в област Стара Загора. Предложеното изследване е актуално предвид съвременните социално-културни и икономически критерии за развитие

и *интерферентни статистически данни*. Допълнително е приложен методът на експертната оценка на базата на SWOT анализ, систематизиращ направения литературен обзор, оценката на природни и антропогенните фактори, състоянието на областта и състоянието на алтернативния туризъм според туристите, участвали в анкетното проучване.

Намирам приложението на комбинирани качествени и количествени методи не само като уместно, но и като необходимо за настоящото изследване. Проведеното емпирично проучване, детайлното описване на всеки етап в него, недвусмислено доказват, че постигнатите изводи са плод на авторови усилия, преминали през всички трудности и тежка теренната работа. Забелязва се решаването на общите въпроси (анализ и оценка за съвременни форми на туризъм) в посока спецификата на тяхната интерпретацията с оглед постигане на икономически растеж.

Изготвеният автореферат отразява точно основните моменти на концептуалната рамка, на проведеното изследване и на основните резултати, предложен е в систематизиран вид, съдържа приносни моменти. Докторантът има 4 броя публикации по темата, три от които са самостоятелни, и една от тях е в монографичен труд.

III. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд на Виолетка Желева спазва класическата структура и е съставен от три глави, увод и заключение, като първата глава представя дефинитивните характеристики на алтернативните видове туризъм, втората има теоретико-приложен характер, а третата има дескриптивно-приложен характер. В подкрепа на съжденията са използвани разнородни по вид фигури и графики (41 бр.) и таблици (14 бр.). В приложението са включени 7 броя анкетни карти, разработени за специализираните видове туризъм, използвани в проучването, и първични данни – крос таблици и фигури към всяко анкетно проучване поотделно за всеки всяка туристическа форма, респективно Фестивал на операта и балетното изкуство, Рок фест, XIII Национален тракийски фолклорен събор „Богородична стъпка”, Пета среща на фолклорни състави от чужбина и България под мотото „Верея и Приятели“, Фестивал на лавандулата, Фестивал на розата, гр. Казанлък, Фестивал на маскарадните игри, Празник на коня, Празник на пелина, „Стара Загора Трофи“, Национален Мото събор MC Free Wind Riders BG, и селски туризъм в с. Селце и с. Лява река. Добро впечатление постигат параграфът изводи в края на всяка глава. Допълнително, резултатите от извършеното изследване са дефинирани и се систематизират и чрез SWOT анализ. Дискутираните резултати от научното изследване и направения SWOT анализ докторантът убедително постига своята крайна цел като предлага конкретни мерки при определяне бъдещите политики за развитието на регионалния туризъм в област Стара Загора. Авторовият принос е виден най-вече с неговата насоченост към практиката и конкретна приложено-оценъчна методология. Последователно за идентифицираните алтернативни форми на туризъм са разгледани въпросите, свързани с преодоляване на установените слаби страни. Актуалността на темата в случая се определя от нарастващата роля на осъзнато използване на природните ресурси, културата и социалните взаимодействия, фактори, които ще продължат да определят туристическото поведение на регионално ниво. В тази връзка се открива значимостта на дисертационния труд.

IV. Преценка на научните и научно-приложни резултати

Докторант Желева демонстрира задълбочено познание на проблемите съвременните форми за туризъм в регион област Стара Загора, като по-конкретно ги разглежда в дефинирания от нея алтернативен туризъм. Тя реализира целите на разработената методология и въз основа на анализ на анкета с репрезентативна извадка от 1360 респонденти и достига до конкретни предложения, свързани с възможностите за оценка на регионалния туризъм. С оглед на огромния по обем емпиричен материал докторантът по-конкретно специфицира някои по-съществени препоръки: увеличаване осведомеността и туристическата култура на туристите; разработване на адекватна рекламна и маркетингова стратегия, диверсификация на предлаганите видове алтернативен туризъм, дейности за понижаване на изразената сезонност на организираните прояви, подобряване на партньорствата с сътрудничество между заинтересованите страни, и най-вече със специализираните образователни институции, сътрудничество с други области за изготвяне на съвместни туристически пакети. Особено ценна намирам препоръката за стимулиране на спортни събития и постигане на по-голяма национална и международна значимост. Вземайки предвид достойнствата на цялостното изследване обобщавам и високо оценявам следните научно-приложни приноси: постиганата е цялостна оценка на възможностите за развитие на алтернативни форми на туризъм в област Стара Загора; предоставен за научна употреба нов емпиричен материал и изведена методология за оценката на тези възможности; предложени са конкретни практико-приложни мерки, подходящи при целепологането на агресивния подход за развитие на регионалния туризъм в област Стара Загора. Приносните моменти се приемат.

V. Критични бележки, препоръки и въпроси по дисертационния труд

Представеното проучване представлява завършен труд, като в него са включени теоретични трактовки, авторова концепция за прилагане на комплексна оценка – всички, поставени в контекста регионалното развитие на област Стара Загора на база развитието на туризма. Това, което авторът в най-висока степен успява да постигне, е да валидира и защити тезата си, работейки на терен и обработвайки реални данни. Все пак се забелязват някои бележки и критики, които е резонно да се появят при сблъскването с анализ на толкова голяма по обем информация.

Първо: Бих имала препоръка за по-целенасочен подбор на строго научни източници и избягване на такива с научно-популярен характер (стр.30 и стр.34). От друга страна при някои от видовете туризъм са пропуснати утвърдени автори, в обхвата на винения туризъм например (стр. 39).

Второ: На места са използвани известни факти и обширни описания, най-вече при видовете туризъм и при характеристиките на общините. Части от Първа глава биха могли да бъдат обединени с части от Втора глава). Също така са забелязани някои минимални неточности в оформлението и в стила.

Всички тези бележки в никакъв начин не омаловажават достойнствата на дисертационния труд, който е едно мащабно проучване. Препоръчвам на докторанта в бъдеще да продължи да работи в насока постигане на устойчив растеж чрез развитие на специализирани форми на туризъм, защото те действително откриват неизползван потенциал и възможности, дори и във времена на социална криза и ограничителни мерки.

С оглед натрупания опит чрез теренната работа и защото до голяма степен оценката на дестинацията в голяма е субективна, затова може ли докторантът да сподели своето виждане по отношение на следното:

1. *Коя дестинация (фестивал) се отличава със своето гостоприемство?*
2. *От какви националности са чуждестранните туристи? и*
3. *Бяха ли забелязани разлики при туристите от различни националности по отношение на потреблението и изискванията към туристическия продукт?*

VI. Общо заключение

Представената дисертация на докторант Виолетка Желева има характер на завършено научно изследване. Намирам проведеното проучване за изключително полезно в две насоки: дава точна представа за състоянието на регионалните форми на туризъм и идентифицира начини за тяхното оптимизиране с оглед постигане растеж на регионалната икономика. В допълнение, заложения богат емпиричен материал ще даде сведения и за други въпроси, останали извън обсега на настоящия анализ. Моята крайна оценка на представения дисертационен труд на тема „Оценки на възможности за развитие на алтернативни форми на туризъм“ е изцяло **ПОЛОЖИТЕЛНА** и **убедено** предлагам членовете на уважаемото жури да гласуват присъждането на научната и образователна степен „доктор“ на Виолетка Любенова Желева в **научна специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“, професионално направление 3.8 Икономика, Област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки.**

Дата: 17.01.2021

Изготвил становището: /п/

доц. д-р Теодора Кирякова-Динева